1668 ԱԼԹԸՆԾԸ ՄԷՆԷ 1890 ՄԱՐՏ 22 ԲԷՆԶԵՆՊԻՀ ՆԻՒՍԽԷՍԻ 20 ԲԱՐԱ ԱԼԱՖ. 3 ԱՊՐԻԼ ՇԱԳԱՆ ١٣ ١٣٠٧ 1668

ՄԷԺՄՈՒԱՑԸ

Սէնէլեայի բէչին 120
Ալիր այլուղը 60
Սէնէլիք բօսթա իւճրէթի 30
Շէհիր բօսթասը 80

ԱԼԻՐ

Տէրճ իտիլէճէք իլանաթ իչին այրը ճա բազարլըգ օլունուր։
Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին Յ. ԹՕԼԱՅԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա

Իտարէխանէմիզ Պէյօղլունտա ճատտէյի քէպիրտէ Թագսիմ ճիվարընտա Նօ. 65

ԱՍԻԹԱՆԷ 22 ՄԱՐՏ

ՊԱՆԴ ԷՄԲԷՐԻԱԼ ՕԹԹՕՄԱՆԸՆ

Գալաթա վէ Իսթանպօլ իտարէխանէլէրի, մահը հալը էֆբէնճինին կիւնճիւ ճուսմա, վէ 7նճի բազար իրթէսի կիւնիւ թաթիլ օլունաճագլար տը։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ալտըղըմըզ մալիւմաթը մախսուսէեէ կէօրէ, Նիզամնամէյի միլի ահքեամինճա Սամաթիա էրմէնի-գաթօլիք ճէմաաթըմըզ Թաղ. Խորհուրդ ազալրզընա ինթիխապ իտիլմիշ օլան Պիպէրեան Գարեգին, Ճէվահիրճեան Պօղոս վէ Նէվշէհիրլեան Գասպար էֆէնտիլէր՝ միլլէթբէրվէր վէ զայրէթքէշ զէվաթ օլուպ, մէզքիւր մէմուրիեէթէ թայեին օլունմալարընը միւթէագըպ, Սամաթիանընն կէրէք քիլիսէ վէ կէրէք մէքթէպճէ իսլահաթընա իպթիտար իթմիշլէր տիր։ Շէօյլէ քի, շիմոիեէ գատար Սամաթիա քիլիսէսիզատ, բէք նատիրէն ժամերգուլթիւնլար վէ Զայնաւոր-Պատարագ իճրա օլունուրքէն, պու տէֆա, ախիրէն քիլիսէյի մէզքիւր Մեծաւորլուզունա թայեին իտիլմիշ օլան Գազանճեան Ֆազ. Սահակ վարդապետին տախի ինզիմամը զայրէթ վէ հիմմէթիլէ, հէր բազար կիւնլէրի ժամերգութիւնլար վէ Զայնաւոր-պատարագ իճրա իտիլմէկէ պաշլանմըշ, վէ էհալիի մահէլլեեէնին մուճիպի մէմնունիյէթի օլմագտա պուլունմուշ տուր։ Քէզալիք մահէլլի էրքէք չօճուգլարը մէքթէպի, պիր զէմանտան պէրու զայրը մունթազամ սուրէթտէ տէվամ իթմէքտէ օլուպ, հաթթա պազը թէշէէքքի տախի իշիտիլմէքտէ իքէն, պու քէրրէ մէզքիւր Թաղ. Խորհուրդ ազասը էֆէնտիլէրին իգտամաթ վէ մէսաիյի հաէնէսի սաեէսինտէ, մէքթէպճէ խայլի թէպէտտիւլաթ վէ իսլահաթ վիճուտէ կէթիրիլմիշ, վէ վարդապետի միւմիլէյհին նէզարէթի թահթընտա չակիրտանընն մէզհէպճէ վէ ախլէագճա իհթիեաճաթընա տիգգաթ վէ իթինա օլունտուղու կիպի, էրմէնիճէ, թիւրքճէ վէ ֆըրանսըզճա լիսանլարընն թալիմ ու թէտրիսի իչին տախի խասսէթէն մուալլիմլէր թայեին գըլընմըշ, վէ մէքթէպճէ տահա սայիր իսլահաթ հուսուլինէ չալըշըլմագտա պուլունմուշ տուր։

Միւմիլէյհ Սահակ վարդապետ կէլինճէ, քիլիսէնին ումուրը բուհանիեէսինին հիւանի իյիճա վէ իտարէսինէ սայ վէ զայրէթտէն պաշգա, Գում-գաբու վէ հէվալէսինտէ մուգիմպազը էրմէնի-գաթօլիքէֆբատընը տախի գիեարէթ, վէ պու սուրէթլէ տէ բուհանի չօպանլըգ վազիֆէսինի իճրա իթմէքտէ օլտուղընտան, իտարէյի բուհանիեէսի թահթընտա պուլունան էֆբատը էհալիմիզին քէնտիսինտէն խօշնուտ վէ մէմնուն օլտուգլարը՝ պաշգաճա խապէր ալընմըշ տըր։

ԹԷԼԷԿՐԱՖ

Պէրլին, 1 ապրիլ. – Ալմանիա խարիճիեէ նէզարէթի, միւսթէմիքեաթա մախսուս օլմագ իւզրէ բէսմի պիր զազէթա նէշր իտէճէք տիր։

Զանկիպար, 31 մարտ.- Ալմանիանընն ժէնէրալ գօնսօլօսու՝ բէֆագաթընտա սիլահը պիր մահէթի օլտուղու հալտէ, Վիթիւ էմիրինի բէսմէն գիեարէթ իտէճէք տիր։

Զանկիպար էմիրի թարաֆընտան պիր մէմուրիեէթի սուլհիեէ իլէ ճիհէթի ճէնուպիեէ լիմանլարը էհալիսի նէզտինէ կէօնտէրիլէն գոմիսէրլէր, մէմուրիեէթլէրինի պիր նէթիճէեէ իյսալէ մուվաֆֆագ օլմագսըզընն ավտէթ իթմիշլէր տիր։

Մատրիտ, 1 ապրիլ.- Հէյեէթի վիւքէլա բէյիսի իլէ ատլեեէ նազըրը՝ մէճլիսի մէպուսանտա հէյեէթի վիւքէլանընն պիլճիւմիէ զապիթանը թէէտիպ իթմէք հագգընը հայիլ օլտուղունու իտտաա իթմիշ օլտուգլարընտան, ժէնէրալ Ցապան իշինտէ իթթիխազ իթտիկի թավը ու հարէքէթտէն տօլայը հէյեէթի վիւքէլայը թագպիհ իչին իթա օլունան գարար կէրի ալընմըշ տըր։

Վիէննա, 1 ապրիլ. Ավսթրիա իմբէրաթօրու, բէյիսի վիւքէլա գօնթ Թաաֆը Լէօբօլտ նիշանընընն գանչէլերլիկինէ թայեին իթմիշ տիր։

Ասքէրի զազէթա՝ կէրէք հարպ վէ կէրէք սուլհ վագթինտէ իյիճա իթտիքլէրի խրտէմաթտան տօլաբը իմբէրաթօրուն մահզուզիեէթինի մուճիպ օլան ասքէրլէրէ իհտա օլունմագ իւզրէ եէնի պիր նիշանընն իհտասընը միւպէյեին գաբարնամէի իմբէրաթօրիեի նէշր իթմիշ տիր։

Պէրլին, 1 ապրիլ.- Բրէնս Պիզմարգըն նամընը իպգա իչին պիր հէյքէլ բէքզ իթմէք մագսէտիյլէ պիր գօմիթէ թէշէքքիւլ էյլէմիշ տիր։

Ֆրիէտրիշրուհէ, 1 ապրիլ.-Համպուրգ թիւճճարընտան պիր գաչ պին քիշի, բրէնս Պիզմարգըն շէրէֆինէ օլարագ տիւն ագշամ պիր մէշալէ ալայը թէրթիպ իթմիշ տիր։ Կէչիտ՝ եարըմ սաաթ իմթիտատ էյլէմիշ տիր։

Բրէնս Պիզմարգ, գօմիթէեէ պէեանը թէշէքքիւր իթտիկինտէն, գօմիթէ բէյիսի՝ միւշարիյհ բրէնսին Ալմանիանընն շան ու շէրէֆինի թէզեիտ վէ թիճարէթին թէվսի վէ թէրագգըսը իչին իյիճա իթտիկի խըտէմաթը իխթար, վէ նամընընն իմբէրաթօր միւթէվէֆա պիրինճի Վիլհէլմին նամըյլա պիրլիքտէ իլէլ էպէտ եատ ու թիզքեար օլունաճաղընը պէեան էյլէմիշ տիր։

Բրէնս Պիզմարգ, Համպուրգ իլէ միւնասէպաթը հասէնէյի հէմճիվարիսինի թէզեիտ իթտիկինտէն, շէհրի մէզքիւրու սըգ սըգ գիեարէթ իտէճէք տիր։

Պէրլին, 1 ապրիլ.- Պազը մալիւմաթը բէսմիեէսի օլան Ալկըմանը Բէյլսգօրէսօնտէնց զազէթասը, Ալմանիա իմբէրաթօրունուն հէմշիրէսի Հօլուպ, 1866 սէնէսինտէ թէվէլլիւտ իտէն բրէնսէս Վիգթորիանընն՝ բրէնս Ֆրէտերիգ Շարլը Բրիւսիւն միւթէվէֆիեէ քէրիմէսինին զէվճի օլտուղու հալտէ, 1843 սէնէսինտէ թէվէլլիւտ իթմիշ օլան բրէնս Ալպերթ տը Սագս Ալթենպուրկա նիշանլանաճաղընը իշար իթմիշ տիր։

ԿԻՒՆԼԻՒՔ

Միաուլիս նամ Եունան հարպ սէֆինէսի, միւէլլահ վէ միգտարը քեաֆի մուհիմմաթը համիլ օլտուղու հալտէ, Զէրիկօ ատասը սուլարընա միւթէվէճճիհէն էֆրլէնճի մարտըն 26 ընճը կիւնիւ հարէքէթ իթմիշ տիր։ Սէֆինէի մէզքիւրէ գօմանտանընա, հիչ պիր լիմանա ուղրամաեըպ, մէզքիւր ատա էթրաֆը իլէ Եունան սուլարընտա գարաղօլ խըտմէթինի իյիճա իթմէսի էմր օլունմուշ տուր։ Եունանիսթան հիւքիւմէթի, Զէրիկօեա պաշգա սէֆինէլէր կէօնտէրմէեէճէք տիր։ Եունան ֆիլօսու՝ Միլօ ճէզիրէսինտէ պուլունուեօր։

(Լ. Հրոլտ)

Սօֆիատան իշար օլունտուղունա կէօրէ, Սըրպիսթան իլէ Պուլկարիսթան արասընտա զուհուր իտէն միւնազաա հագգընտա բրէնս Ֆէրտինանտ իլէ միւզաքէրէ իթմէք իւզրէ, Մ. Սթանպուլօֆ Ֆիլիպէեէ ազիմէթ, վէ 24 սաաթ սօնրա եինէ Սօֆիատա ավտէթ իյլէմիշ տիր։ Միւմիլէյհին ավտէթինի միւթէագըպ, միւտիրան մէճլիսի Թօբլանարագ, տէօրթ սաաթ գատար միւզաքէրէ, վէ պու միւզաքէրէտէ, Մինչէվիչ մէսէլէսինտէն պաշգա, իքի հիւքիւմէթ արասընտաքի միւնասէպաթը ումումիեէ հագգընտա տախի թաաթիի էֆքեար իտիլմիշ տիր։ Սըրպիսթան նաֆաա նազըրը թարաֆընտան Սգուբչինա մէճլիսինտէ իրատ իտիլմիշ օլան պիր նութգտա, պիրտէն պիրէ պազը վուգուաթը մուհիմմէ զուհուրի մէմուլ պուլունտուղու ճիհէթլէ, Թօքրիեատան Զայչարա գատար պիր ասքէրի շըմէնտըֆէր խաթթընընն պիր ան էվվել ինչասը լիւզումունտան պահս իտիլմիշ օլմասը չայեանը տիգգաթ կէօրիւլմիւշ տիւր։

Սըրպլըլարընն պու սուրէթլէ ամալը հագգդիեէլէրինի մէյտանա գօյմասը իւզէրինէ, Պուլկարիսթան հիւքիւմէթի՝ Ռուսճուգ վէ Զիշթօվտաքի ասաքիրի մուսթահֆըզանընն միգտարընը արթըրմաեա, վէ եէնիտէն 60 պին միւքէրրէր աթէշլի թիւֆէնք սիբարըշ էյլէմեէ մէճպուր օլմուշ տուր։ Մ. Մինչէվիչին թէպտիլինտէն ֆարիզ օլունմուշ տուր։ Միւմիլէյհ, Պէլկրատտա Պուլկարիսթան բօլիթիգա մէմուրլուղունու էյֆա իթմէեէճէք օլուր իսէ, եէրինէ պաշգասը թայեին իտիլմեեէճէք տիր։ Վէլհասըլ Պուլկար հիւքիւմէթի, Մինչէվիչ մէսէլէսինտէ, Սըրպիսթանընն արզուսունա մուվաֆֆագաթ իթմէմեեէ գարար վէրմիշ տիր։

—

Պուլկարիսթան իլէ Սըրպիսթան արասընտա եինէ պիր միւնազաա թէհատտիւս իթմիշ վէ թարաֆէյնտէն իղհարը հիտտէթ իտիլմէքտէ պուլունմուշ տուր։

Բէք ատի պիր իշտէն թէվէլլիւտ իտէն պու միւնազաանընն պէօյլէ իլերլեմէսի շայեանը էսէֆ օլուպ, իշին էվրօբա մէսէլէլէրի սրրասընա կէչմէսի մէմուլ տուր տէնիլիեօր։

(Թարիգ)

ՏԱԽԻԼԻՑԷ

Պրուսաեա կիթտիքլէրինի եազըրընընը բրէնս տը Նաբլ հազրէթլէրի, Մուտանեաեա մուվասըլէթինտէ, մէմուրինի միլքիեէ վէ ասքէրիեէ թարաֆընտան բարլագ սուրէթտէ գապուլ, վէ պիր սաաթ սօնրա, արապա իլէ Պրուսաեա մուվասըլէթլէ շէհրին գաբուսունտա վալիի վիլաեէթ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրիյլէ

մէմուրիյնի միլքիեէ վէ ասքէրիեէ ճանիպինտէն իսթիգպալ օլունմուշ տուր։

Միւշարիլէյհ՝ գասրը Հիւմաեունտա լիգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ, վէ էվվէլքի կիւն մահէլլի ճամիլէրինի, էպնիեէսինի վէ շայեանը թէմամշա մահէլլէրինի կէզմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի գասրը Հիւմաեունտա պուլունտըգլարը սըրատա, Պրուսա էրմէնի-գաթօլիգ ճէմաաթըմըզ մէրխասաբը ճամճեան Ֆաղ։ Ցարութիւն Եպիսկոպոս ճէնապէրինին քէնտիլէրինէ վիզիթա վէրտիքլէրի՝ Մօնիթէօրտէ օգունմուշ տուր։

Բրէնս հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն ագշամ իւզերի, մանէթինտէ պիր միդտար ասաքիրի Շահանէ պուլունտուղու հալտէ, Մուսանեաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ, վէ վալի բաշա հազրէթլէրիյլէ իտարէյի վիլայէթ ադասը վէ պազը մէմուրիյն՝ բրէնս հազրէթլէրինէ ըէֆագաթ իթմիշլէր տիր։

Տիւդ տը Նաբլ հազրէթլէրի՝ Մուտանիատան Ֆէվայիտ վաբօրունա բաքիպէն, Զանագ-գալէեէ կիթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի՝ Հիսարլըգլա ասարը աթիդա արամագ իչին իճրա օլունան հաֆրիեաթը կէօրտիւքտէն սօնրա, շէհրիմիզէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Բրէնս տը Նաբլ հազրէթլէրի՝ սէյեահաթ իթտիկի մահէլլէրտէ, մէմուրիյնի միլքիեէ վէ ասքէրիեէ թարաֆընտան մազհար օլտուղու հիւանի գապուլտէն տօլաեը թարաֆը հազրէթի Բատիշահիեէ պա թէլէկրաֆ ադրը թէշէքքիւրաթը մախսուսէ իյէմիշ տիր։

—Բում բաթրիդխանէսի բուհանի վէ ճիմանի մէճլիսլէրի՝ պազը մուալլագ մէսէլէլերէ տայիր հիւքիւմէթի Սէնիյեէ նէզտինտէ վուգուա կէլէն թէշէպպիւսաթ հագդընտա իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն ագտը իճթիմա իթմիշլէր, վէ օլ պապտէ դալէմէ ալընան մազպաթաեը զաթը հազրէթի Բատիշահիեէ արզ իթմէք իւզրէ, Բում բաթրիկի էֆ։ հազրէթլէրի տիւն մապէ ինի Հիւմաեունա ազիմէթ իյէմիշլէր տիր։

—Հալէպ վալիի ճէմիլինէ՝ մահէլլի մէմուրիեէթինէ ադիմէթ իթտիկի եազըլմըշ իսէ տէ, հէնուզ Տէրիսաատէթտէ պուլունտուղու թահգըզ գելընմըշ տըր։

—Թահվիլաթը միւմթազէ իլէ իսթիգշազը տախիլի թահվիլաթընէն թէվհիտի զրմընտա իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն մալիեէ նազրը Ցակոբ բաշա հազրէթլէրիյլէ Օսմանը պանգասը միւտիրի Ցը էտկար Վինոը, Մ. Գայեաբ վէ սայիր պազը զէվաթ՝ Մալիեէ նէզարէթինտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր։ Լէվանթըն գավլինճէ, միւզաքէրաթ սուրէթի մաթլուպէտէ ճէրէեան իթմիշ օլուպ, ճուսաա իրթէսի կիւնիւ վուգու պուլաճագ տիկէր պիր իճթիմաէ նէթիճէյի միւզաքէրաթ անլաշըլարագ, օլ պապտէ լազըմ կէլէն մուգավէլէնին ագտը իհթիմալտէն տիր։

—Եաֆատան Գուտսա գատար պիր տէմիր եօլու ինշասը իմթիեազընը իսթիհսալ իթմիշ օլան Շիրքէթի ինշայեէ թարաֆընտան էվվէլքի կիւն ինշաաթա պաշլանմըշ օլտուղու՝ Եաֆատան պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Սալթանաթը Սէնիյեէ իլէ Ինկիլթերրա արասընտա թէճտիտէն ագտ օլունաճագ թիճարէթ մուահէտէսի հագդընտա միւզաքէրէտ պուլունմագ իւզրէ, թարաֆէյն մուրախխասլարը, տիւն խարիճիեէ միւսթէշարը Ալթին բաշա հազրէթլէրինին թահիթը ըիեաէթինտէ ագտը իճթիմա իթմիշլէր տիր։

—Ամէրիգալը մի ճիտ մէշհուր Մ. Էտիսընը ճիւմէյի իիսթիրաաթընտան օլարագ հըֆզը սէտաեէ մախսուս պուլունան ֆօնօկրաֆ նամալէթ աճիպէեի համիլէն Մ. Բինթէր վէ Մ. Զիլաք նամ զաթլարընը չէհրիմիզէ մուվասըլէթ իյլէտիքլէրի էվվէլճէ եազըլմըշ իտի։

Մրմահլէյհիւմ, էվվէլքի կիւն սաաթ 10 տա Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա քեպային Բէշթա օթէլինտէ, եալընըզ Տէրիսաատէթ զազէթաճըլարընա մախսուս օլմագ իւզրէ ֆօնօկրաֆ թէճրիւպէլերի իճրա իյլէմիշլէր տիր։

Ալէթի մէզքիւրէեէ հըֆզ իթտիրիմիշ օլան սէտալէր միեանընտա Մաճարլը մուալլիմի մէշհուր Մ. Վամպէրինին Բէշթաէնճիւմէնիտանիշինտէ զաթը հազրէթի Բատիշահինին մէտհիէսինէ տայիր օլարագ թիւրքճէ իրատ իյլէմիշ օլտուղու պիր նութգը պէլիզ տախի մէվճուտ օլտուղունտան, հիյնի թէճրիւպէտէ ֆօնօկրաֆը մէզքիւր, Մ. Վամպէրինին քէլամընը այնէն վէ հաթթա թիւրքճէեի իֆատէտէ մուհաֆազա իթտիկի չիյվէյի էճնէպիեէսինի պիլէ կիւզէլճէ հըֆզ իտիպ տինլէեէնլէրի հայրէթտէ պրագմըշ տըր։

Պունտան պաշգա ֆօնօկրաֆ՝ միւքէմմէլ պիր պանտա մուզիգա թարաֆընտան թէրէննիւմիտիլէն մարշը Համիտիէի տախի հըֆզ իյլէմիշ օլտուղունտան, Մ. Վամպէրինին նութգունտան սօնրա, հուզզարա մարշը մէզքիւրու տախի կիւեա օ պանտա մուզիգա թարաֆընտան միւքէմմէլէն իճրա իտիլմէքտէ իմիշ կիպի քէմալը չէվգ իլէ թէքրար իյլէմիշ, վէ թէճրիւպէտէ հազը պուլունանլարընը ճիւմլէտի հայրէթտէ գալմըշլար տըր։

—Մուտանեատան Պրուսա վէ Քէօթահեաեա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը իչին քէնտիսինէ իմթիեազ իթտասը իսթիտասընտա պուլունան եաթագը վակօնլար գումբանեասը միւտիրի Մ. Նաքէլմակէրս՝ խաթթը մէզքիւրուն կիւզէրկեահընը թայեին իթմէք իւզրէ Պրուսա վիլայեէթինէ կէօնտէրիլէճէք օլան միւհէնտիսլէր իչին վալիի վիլայեէթ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրինէ խիթապէն թավսիեէնամէ թալէպ իթմիշ օլտուղունտան, քէյֆիեէթ Նաֆիաա նէզարէթինտէն Տախիլիեէ նէզարէթինէ իշար պույրուլմուշ տուր։

Միւմահլէյհ Մ. Նակէլմակէրս՝ պուկիւնլէրտէ էվրօբատան Տէրիսաատէ կէլտիկինտէն, պու իշէ կէրմիի թամ վէրիլէճէք տիր։

—Եէնի-ճամիտէ էսկի բօսթախանէնին եէրինէ միւճէտտէտէն պիր բօսթախանէ ինշասը իչին վուգու պուլան միւնագասատա, ինշաաթըն 7 պին լիրաեա մէյմար Սիւրէյեա էֆէնտի էօհտէսինտէ գալարը, վէ պիր սէնէեէ գատար ինշաաթըն խիթամա ըէսիտէ օլմասը՝ մուգավէլէ չէրայիթինտէն պուլունտուղու խապէր ալընմըշ տըր։

—Միւզէյի Հիւմաեուն միւտիրի Համտի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ Ալթինա ասարը աթիդա իւլէմասընտան մուալլիմ Վալսթայնի վէ Ալմանիալը տօգթօր Վիրշով վէ տահա սայիր պիր թադըմ զէվաթ, ախիրէն Գալէայի-սուլթանիէեէ մուվասըլէթլէ, Հիսարլըգ նամ մահէլլի մէշհուրա կիթմիշլէր, վէ Գրիւպ ֆապրիգասը միւհէնտիսլէրինտէն իքի զաթ, Գալէայի-սուլթանիեէեէ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուգլարընտան, օրատաքի գալէ վէ խսթիհքեամարտա պուլունան թօբլարը թէֆթիշվէ մուայեէնէ իյլէմիշլէր տուր։

Միւշարիլէյհ Համտի պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ Զանագ-գալէտէն Տէրիսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Իսվէճ վէ Նօրվէճ գրալը հազրէթլէրի թարաֆընտան մապէյնի Հիւմաեուն պաշ քեսթիպի Սիւրէյեա բաշա հազրէթլէրինէ էֆտուալ Բօլէր Նիշանընէն Ինճի ռիթպէսինտէն վէ եավէրը էքրէմ Ֆուատ բաշա հազրէթլէրինէ տախի էբէ նիշանընէն կրան գօրտօնունտան պիբէր գրթասը իթա պույրուլմուշ տուր։

—Խապէր այնտըզընա կէօրէ, Մէքթէպի թըպպիեէյի Շահանէտէն պու սէնէ 18 էֆէնտի տօգթօրլիւք տիբլօմասընա նայիլ օլմուշ, վէ պու 18 էֆէնտինին 10ու Իսլամ, 4ու էրմէնի միլքիեէ վէ ասքէրիեէ ճանիպինտէն իսթիգպալ օլունմուշ տուր։

Միւշարիլէյհ՝ գասրը Հիւմաեունտա լիգամէթ իթմէքտէ պուլունմուշ, վէ էվվէլքի կիւն մահէլլի ճամիլէրինի, էպնիեէսինի վէ շայեանը թէմամշա մահէլլէրինի կէզմիշ տիր։

Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի գասրը Հիւմաեունտա պուլունտըգլարը սըրատա, Պրուսա էրմէնի-գաթօլիգ ճէմաաթըմըզ մէրխասաբը ճամճեան Ֆաղ։ Ցարութիւն Եպիսկոպոս ճէնապէրինին քէնտիլէրինէ վիզիթա վէրտիքլէրի՝ Մօնիթէօրտէ օգունմուշ տուր։

Բրէնս հազրէթլէրի էվվէլքի կիւն ագշամ իւզերի, մանէթինտէ պիր միդտար ասաքիրի Շահանէ պուլունտուղու հալտէ, Մուսանեաեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ, վէ վալի բաշա հազրէթլէրիյլէ իտարէյի վիլայեէթ ադասը վէ պազը մէմուրիյն՝ բրէնս հազրէթլէրինէ ըէֆագաթ իթմիշլէր տիր։

Տիւդ տը Նաբլ հազրէթլէրի՝ Մուտանիատան Ֆէվայիտ վաբօրունա բաքիպէն, Զանագ-գալէեէ կիթմիշ տիր։ Միւշարիլէյհ հազրէթլէրի՝ Հիսարլըգլա ասարը աթիդա արամագ իչին իճրա օլունան հաֆրիեաթը կէօրտիւքտէն սօնրա, շէհրիմիզէ ավտէթ իտէճէք տիր։

Բրէնս տը Նաբլ հազրէթլէրի՝ սէյեահաթ իթտիկի մահէլլէրտէ, մէմուրիյնի միլքիեէ վէ ասքէրիեէ թարաֆընտան մազհար օլտուղու հիւանի գապուլտէն տօլաեը թարաֆը հազրէթի Բատիշահիեէ պա թէլէկրաֆ ադրը թէշէքքիւրաթը մախսուսէ իյէմիշ տիր։

—Բում բաթրիդխանէսի բուհանի վէ ճիմանի մէճլիսլէրի՝ պազը մուալլագ մէսէլէլերէ տայիր հիւքիւմէթի Սէնիյեէ նէզտինտէ վուգուա կէլէն թէշէպպիւսաթ հագդընտա իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն ագտը իճթիմա իթմիշլէր, վէ օլ պապտէ դալէմէ ալընան մազպաթաեը զաթը հազրէթի Բատիշահիեէ արզ իթմէք իւզրէ, Բում բաթրիկի էֆ։ հազրէթլէրի տիւն մապէ ինի Հիւմաեունա ազիմէթ իյէմիշլէր տիր։

—Հալէպ վալիի ճէմիլինէ՝ մահէլլի մէմուրիեէթինէ ադիմէթ իթտիկի եազըլմըշ իսէ տէ, հէնուզ Տէրիսաատէթտէ պուլունտուղու թահգըզ գելընմըշ տըր։

—Թահվիլաթը միւմթազէ իլէ իսթիգշազը տախիլի թահվիլաթընէն թէվհիտի զրմընտա իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, էվվէլքի կիւն մալիեէ նազրը Ցակոբ բաշա հազրէթլէրիյլէ Օսմանը պանգասը միւտիրի Ցը էտկար Վինոը, Մ. Գայեաբ վէ սայիր պազը զէվաթ՝ Մալիեէ նէզարէթինտէ իճթիմա իթմիշլէր տիր։ Լէվանթըն գավլինճէ, միւզաքէրաթ սուրէթի մաթլուպէտէ ճէրէեան իթմիշ օլուպ, ճուսաա իրթէսի կիւնիւ վուգու պուլաճագ տիկէր պիր իճթիմաէ նէթիճէյի միւզաքէրաթ անլաշըլարագ, օլ պապտէ լազըմ կէլէն մուգավէլէնին ագտը իհթիմալտէն տիր։

—Եաֆատան Գուտսա գատար պիր տէմիր եօլու ինշասը իմթիեազընը իսթիհսալ իթմիշ օլան Շիրքէթի ինշայեէ թարաֆընտան էվվէլքի կիւն ինշաաթա պաշլանմըշ օլտուղու՝ Եաֆատան պա թէլէկրաֆ պիլտիրիլմիշ տիր։

—Սալթանաթը Սէնիյեէ իլէ Ինկիլթերրա արասընտա թէճտիտէն ագտ օլունաճագ թիճարէթ մուահէտէսի հագդընտա միւզաքէրէտ պուլունմագ իւզրէ, թարաֆէյն մուրախխասլարը, տիւն խարիճիեէ միւսթէշարը Ալթին բաշա հազրէթլէրինին թահիթը ըիեաէթինտէ ագտը իճթիմա իթմիշլէր տիր։

—Ամէրիգալը մի ճիտ մէշհուր Մ. Էտիսընը ճիւմէյի իիսթիրաաթընտան օլարագ հըֆզը սէտաեէ մախսուս պուլունան ֆօնօկրաֆ նամալէթ աճիպէեի համիլէն Մ. Բինթէր վէ Մ. Զիլաք նամ զաթլարընը չէհրիմիզէ մուվասըլէթ իյլէտիքլէրի էվվէլճէ եազըլմըշ իտի։

Մրմահլէյհիւմ, էվվէլքի կիւն սաաթ 10 տա Պէյօղլունտա Տօղրու եօլտա քեպային Բէշթա օթէլինտէ, եալընըզ Տէրիսաատէթ զազէթաճըլարընա մախսուս օլմագ իւզրէ ֆօնօկրաֆ թէճրիւպէլերի իճրա իյլէմիշլէր տիր։

Ալէթի մէզքիւրէեէ հըֆզ իթտիրիմիշ օլան սէտալէր միեանընտա Մաճարլը մուալլիմի մէշհուր Մ. Վամպէրինին Բէշթաէնճիւմէնիտանիշինտէ զաթը հազրէթի Բատիշահինին մէտհիէսինէ տայիր օլարագ թիւրքճէ իրատ իյլէմիշ օլտուղու պիր նութգը պէլիզ տախի մէվճուտ օլտուղունտան, հիյնի թէճրիւպէտէ ֆօնօկրաֆը մէզքիւր, Մ. Վամպէրինին քէլամընը այնէն վէ հաթթա թիւրքճէեի իֆատէտէ մուհաֆազա իթտիկի չիյվէյի էճնէպիեէսինի պիլէ կիւզէլճէ հըֆզ իտիպ տինլէեէնլէրի հայրէթտէ պրագմըշ տըր։

Պունտան պաշգա ֆօնօկրաֆ՝ միւքէմմէլ պիր պանտա մուզիգա թարաֆընտան թէրէննիւմիտիլէն մարշը Համիտիէի տախի հըֆզ իյլէմիշ օլտուղունտան, Մ. Վամպէրինին նութգունտան սօնրա, հուզզարա մարշը մէզքիւրու տախի կիւեա օ պանտա մուզիգա թարաֆընտան միւքէմմէլէն իճրա իտիլմէքտէ իմիշ կիպի քէմալը չէվգ իլէ թէքրար իյլէմիշ, վէ թէճրիւպէտէ հազը պուլունանլարընը ճիւմլէտի հայրէթտէ գալմըշլար տըր։

—Մուտանեատան Պրուսա վէ Քէօթահեաեա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը իչին քէնտիսինէ իմթիեազ իթտասը իսթիտասընտա պուլունան եաթագը վակօնլար գումբանեասը միւտիրի Մ. Նաքէլմակէրս՝ խաթթը մէզքիւրուն կիւզէրկեահընը թայեին իթմէք իւզրէ Պրուսա վիլայեէթինէ կէօնտէրիլէճէք օլան միւհէնտիսլէր իչին վալիի վիլայեէթ Մահմուտ բաշա հազրէթլէրինէ խիթապէն թավսիեէնամէ թալէպ իթմիշ օլտուղունտան, քէյֆիեէթ Նաֆիաա նէզարէթինտէն Տախիլիեէ նէզարէթինէ իշար պույրուլմուշ տուր։

Միւմահլէյհ Մ. Նակէլմակէրս՝ պու կիւնլէրտէ էվրօբատան Տէրիսաատէ կէլտիկինտէն, պու իշէ կէրմիի թամ վէրիլէճէք տիր։

—Եէնի-ճամիտէ էսկի բօսթախանէնին եէրինէ միւճէտտէտէն պիր բօսթախանէ ինշասը իչին վուգու պուլան միւնագասատա, ինշաաթըն 7 պին լիրաեա մէյմար Սիւրէյեա էֆէնտի էօհտէսինտէ գալարը, վէ պիր սէնէեէ գատար ինշաաթըն խիթամա ըէսիտէ օլմասը՝ մուգավէլէ չէրայիթինտէն պուլունտուղու խապէր ալընմըշ տըր։

—Միւզէյի Հիւմաեուն միւտիրի Համտի պէյ էֆէնտի հազրէթլէրիյլէ Ալթինա ասարը աթիդա իւլէմասընտան մուալլիմ Վալսթայնի վէ Ալմանիալը տօգթօր Վիրշով վէ տահա սայիր պիր թադըմ զէվաթ, ախիրէն Գալէայի-սուլթանիեէ մուվասըլէթլէ, Հիսարլըգ նամ մահէլլի մէշհուրա կիթմիշլէր, վէ Գրիւպ ֆապրիգասը միւհէնտիսլէրինտէն իքի զաթ, Գալէայի-սուլթանիեէեէ մուվասըլէթ իթմիշ օլտուգլարընտան, օրատաքի գալէ վէ խսթիհքեամարտա պուլունան թօբլարը թէֆթիշվէ մուայեէնէ իյլէմիշլէր տուր։

Միւշարիլէյհ Համտի պէյ էֆ. հազրէթլէրի՝ Զանագ-գալէտէն Տէրիսաատէթէ ավտէթ իթմիշ տիր։

—Իսվէճ վէ Նօրվէճ գրալը հազրէթլէրի թարաֆընտան մապէյնի Հիւմաեուն պաշ քեսթիպի Սիւրէյեա բաշա հազրէթլէրինէ էֆտուալ Բօլէր Նիշանընէն Ինճի ռիթպէսինտէն վէ եավէրը էքրէմ Ֆուատ բաշա հազրէթլէրինէ տախի էբէ նիշանընէն կրան գօրտօնունտան պիբէր գրթասը իթա պույրուլմուշ տուր։

—Խապէր այնտըզընա կէօրէ, Մէքթէպի թըպպիեէյի Շահանէտէն պու սէնէ 18 էֆէնտի տօգթօրլիւք տիբլօմասընա նայիլ օլմուշ, վէ պու 18 էֆէնտինին 10ու Իսլամ, 4ու էրմէնի

ԳԱՅԻՄ ՎԱԼԻՏԷ

74

լունմաեօրուզ։ Լաքին օթէլ իլէ պու էվ արասընտաքի մէսաֆէ բէք ճիւզի օլտուղունտան, հէր սապահ տէրհալ պուլուշապիլիրիզ։

— Պիր գաչ կիւն Մօնկրէզէնտէն ասլա կիթմէէճէկիմտէն, կէշմիշ զէման իլէ միւսթագպէլ հագգընտա բահաթճա կէօրիւշէպիլիրիզ։

— Պունու տիմէք գօլայ, ֆագաթ պէն Բարիսէ կիթտիքճէ, սէն տէ պանա ըէֆագաթ իթմէլիսին։

— Նի՞չին։

— Վաֆթիզէ միւթէալլիգ պազը էշեա, վէ էպէ գատըն իլէ սաղտըճէ գատընա հէտիեէլէր սաթըն ալաճաղմտան, պիրլիքտէ պուլունմագլըզընը ֆայիտէտէն խալի տէյիլ տիր։

— Հագգընը վար տըր։ սէնինլէ պէրապէր կէլիրիմ։

Պատէհու, պիր գաչ սէօզ տահա թաաթի օլունուպ, Կասթօն, թաամըն հազրը օլմասընա տէկին, Բօլ Կօսէնի քէնտի իշ տայիրլիսինէ կէօթիւրտիւ, վէ վագթընաա սուֆրաեա օթուրուպ, պէեանէ հաճէթ օլմասըզը իւզրէ, թաամլարը վէ սուֆրատան սօնրա կէշիրտիքլէրի զէման ըէք քէյֆլի սուրէթտէ կէշտի։

Իքի տօսթլար, սապահա գատար կէօրիւշմէք արզուսինտէ իտիլէր իսէ տէ, սաաթ օն ըատտէկէրինտէ թէրէպ եօրկունլուգ հիսս իթտիկինտէն, եաթմաղա կիթտի, վէ Կասթօն տա, Բօլու, Բասգալ խաթունուն օթէլինտէ հազրը իտիլմիշ օլան օտաեա կէօթիւրտիւ։

Իրթէսի սապահ կէնճ գատըն եաթագտան գալգամատը։ Մէզպուրէ, վազը համլին եագլաշտըզընը միպէյեին օլան սօն սանճըլարը հիսս իթմէեէ պաշլամըշ օլուպ, սապահլաեըն էրքէն կէլմիշ օլան էպէ գատըն, թէրէպին էօյլէնտէն էվվէլ գուրթուլաճաղընը թէէմին իթտի։

Իգթիզա իտէն սիւտանա էվվէլճէ թէտարիք իտիլմիշ օլուպ, պու սիւտանա՝ Շանթիյեի օրմանը պէքճիլէրինին չավուշու օլան պիր ատէմին եիկիրմի իքի չաղլարընտա գըզը իտի։ Մէրգումէ, պիր օրման պէքճիսիյլէ էվլի օլուպ, բէտէրիյլէ պիրլիքտէ իգամէթ իտէրլէր իտի։ Պու գատընճըզազ, իւչ այ էվվէլ տիւնեաեա պիր էվլատ կէթիրմիշ օլտուղունտան, վէ թապլեաթճա գուվվէթլի իտուկինտէն, վիճուտինէ զարար կէլմէքսիզին, այնի վագըթտա իքի չօճուղա սիւտ վէրէպիլիր իտի։

Տէրհալ թիէնէթ, պու գատընը կէթիրմէեէ կիթտի։

Կէրչի Թէրէզ, էվլատընա քէնտիսի սիւտ վէրմէք իսթէեօրտու, լաքին սինինի քիւչիւք օլուպ, պու խըզմէթէ էվվէրլէճէք գուվվէթի պուլունմատըզընտան, էպէ գատըն, Թէրէզին սիւտ վէրմէսի՝ հէմ քէնտիսինէ, հէմտէ տօղաճագ չօճուղա մուզիրը օլապիլէճէկինի իխթար իթտի, վէ Թէրէզ, էպէ գատընընն նասիհաթընա, վէ խուսուսա սէվկիւլիւսիւնիւն վէ եագընտա բէտէրի օլաճաղը մասումուն թէհլիքէեէ տիւչար օլմասընը իսթէմէեէն Կասթօնուն ըէճալարընա թէէսսիւֆլէ արզը թէսլիմիեէթ իյլէտի։

Պէեան իթտիկիմիզ քէշֆ իւզրէ, ագշամրն սաաթ եէտի սուլարընտա Թէրէզին վազը համլի սալիմէն վուգու պուլտու։ Պու միւշքիլ տագըգատա, Կասթօն, սէվկիւլիւսիւնիւն եանընտա տուրուպ, պիր էլինի թութմուշ օլտուղունտան, պու խուսուս, մէզպուրէնին, չէքտիկի աղրըլարա ճէսարէթլէ թահամիւլ իթմէսինէ պիւեիւք մէտար օլմուշ իտի։

Եանընտաքի օտատա տախի Բօլ Կօսէն սապըրսըզլըգլա խապէրէ պէքլէմէքտէ օլուպ, Կասթօն, քէյֆլի սուրէթտէ մէզքիւր օտաեա կիրտիկինտէ,

— Համտ օլսուն, վազը համլ՝ չայեանը հայրէթ սուրէթտէ վուգու պուլտու։ Ինսանլար իչինտէ էն պախթիեարը պէն իմ, տէյտի։

Բօլ։ — Տիւնեաեա կէլէն չօճուգ՝ էրքէ՞ք մի, գը՞զ մը տըր։

— Գըզ տըր, վագտա էրքէք մէմուլ իտիեօրտում, լարին գըզ տա մագպուլում տուր։

Իքի արգատաշլար՝ եէկտիկէրինէ սարըլտըլար։ Թէրէզ, կէրչի պու վագըաեը թէհլիքէսիզճէ կէշիրտի իսէ տէ, ֆէվգէլատէ զայիֆլէնմիշ իտի։

Էպէ գատըն իլէ Կասթօն, օ կիճէ սապահա գատար մէզպուրէնին օտասընտա գալտըլար։ սապահլաեըն Թէրէզին հալի էյիլէշմիշ օլուպ, գուվվէթինի իքթիսապ իթմէեէ պաշլամըշ իտի։

Պինապէրին, Կասթօն միւսթէրիհ օլտու, վէ Բօլ Կօսէնի վէ պապա Բասգալը շահիտ մագամընտա կէօթիւրիպ, Օրլի-լա-Վիլ տայիրէյի պէլէտիեէսինին սիճիլի ահվալ տէֆթէրլէրիտէ, չօճուղու, Կասթօն Տօպէրիվին վէ մէճհուլէ վալիտէնին գըզը Բօյին-Լիսսի Տօպէրիվ տէյի գայտ իթտիրտի, վէ մէզքիւր մահալլէ պաշ բաբասըյա պիրլիքտէ, սէքիզ կիւնտէն վաֆթիզ ըէսմինի իճրա իթմէքլիկի գարարլաշտըրտը։

Ցիլվագը սէքիզինճի կիւն, քիլիսէեէ կիտիլէրէք, վաֆթիզ ըէսմի օրատա իճրա իտիլտի, վէ քիլիսէ գաբուսունտա թօբլանմըշ օլան ժէմէէքթին վէ ճիվար մահէլլէրին չօճուգլարընա բաբալար թէվզի օլունարագ, ումումէն մահզուզիյէթ հասըլ օլուպ,

մէնի վէ գիւ տախի Մուսէվի պուլունմուշ տուր։

—Մաղնիսատան Սօմաեա գատար օլան տէմիր եօլ շիւպէսինին ամէլեաթը պու քէրրէ խիթամ պուլմաղլէ, Գասապա տէմիր եօլ գուշբանեասը թարաֆընտան Նաֆաա նէզարէթինէ միւրաճաաթ օլունարագ, խաթթը մէզքիւրուն ըէսմէն ախզ վէ թէսլիմի ըէճա իտիլմիշ, վէ նէզարէթի միւշարիլէյհատան քէյֆիեէթ Պապը Ալիեէ արզ իտիլմէքլէ, եագընտա խաթթըն գապուլ վէ թէսլիմի իճրա իտիլէճէկի խապէր ալընմիշ տուր։

—Սամսօնտան Սիվասա գատար պիր տէմիր եօլ ինշասը իչին իմթիեազ խաթիտա իթմէքտէ պուլունան Մ. Գօթար՝ թէէմինաթ մատտէսինէ տայիր էվրօբալը սերմաեէտարան իլէ իճրաի միւզաքէրաթ իթմէք իւզրէ, պու տէֆա թէքրար Բարիսէ կիթմիշ տիր։

Պու միսիլլու իմթիեազ թալէպ ետէնլէր իլէ իճրա իտիլէճէք միւզաքէրաթա էսաս իթթիխազ իտիլէն սուրէթի մուգավէլէ մուհիպլինճէ, իմթիեազ ֆէրմանընընը սուտուր պույրուլտուղու թարիխտէն նիհաեէթ պիր աեա գատար ասհապը իմթիեազընը թէէմինաթ ագչէլէրինի իթա իթմէսի լազըմ կէլիպ, հալ պու քի Մ. Գօթար իսէ, միւսթէնա օլմագ իւզրէ քէնտիսինին թարիխի մէզքիւրտէն իւչ այ սօնրա թէէմինաթ ագչէսինի իթա իթմէսինէ միւսաատէ պույրուլմասընը ըէճա իթմէքտէ պուլունմուշ տուր։

—Սուրիեէ թարաֆլարընտա պիր տէմիր եօլ ինշասը իմթիեազը ալմիշ օլան Եուսուֆ Մութրան էֆէնտի՝ Շարգ գաթարընընա Բարիսէ միւթէվէճճիհէն Տէրիսաատէթտէն հարէքէթ վէ ազիմէթ իյլէմիշ տիր։

Միւմիլէյհ Եուսուֆ Մութրան էֆէնտի՝ իսթիհսալ իյլէտիկի պու իմթիեազը էվրօբալըլարա թէրք վէ ֆիրուխթ իթմէք իւզրէ պուլունտուղունտան, Բարիս սերմաեէտարանընընը վատ իթտիլէր։

Օնտան սօնրա, Կասթօն իլէ Թէրէզին եալընզլըգ էօմրիւ թէքրար պաշլատը։

Հէյքէլթիրաշ քէմալը զայրէթլէ չալըշմագտա օլուպ, սիբարըշլար իսէ, պիր թարաֆտան ագըմ ագըմ կէլիեօրտու։ Մէրգում, քէնտի նամընա եազըլան մէքթուպլարընը վիրուտինէ վէ ումուր ու մէսալիհինին ռույէթինէ մէրքէզ օլմագ իւզրէ, Բարիստէքի տայիրէսինի էլան թէրք իթմէմիշ իտի։

Թէրէզ, վալիտէ օլալըտան պէրու տահա զիեատէ կիւզէլ կէօրիւնիեօրտու։

Բօլ Կօսէնին ազիմէթինտէն թամ իւչ այ սօնրա, մէրգումտան, Գալկիւթատան եազըլմըշ օլարագ պիր մէքթուպ վիրուտ իթտի։ Պու մէքթուպտա, Բօլ Կօսէն, միւսայիտ պիր եօլճուլուգտան սօնրա, սալիմէն լիմանա մուվասըլէթ իթտիկինի, վէ զիգըյմէթ մատէնպունլար թարաֆընտան իզհարը չատիմանի գալընտը։

Ագշամ տախի Բասագալ խաթուն, պիւթիւն գուվվէյի թէխայեիւլիեէսինի սարֆ իլէ միւքէմմէլ պիր սուֆրա թէրթիպ իթտի, վէ էնանի թասամտա վալիտէնին վէ չօճուղուն սըհհէթլէրինէ պատէլէր նուշ օլունտու։

Մարկրիթ Բուլէ իսմինտէ օլան սիւտանա, չօճուղու քէնտի խանէսինէ կէօթիւրտիւ, վէ հէման իրթէսի կիւն Թէրէզ իքթիսադը գուվվէթ իթմէքլէ, մասումունու կէօրմէեէ կիթտի, վէ արատան իքի կիւն կէչինէճ Բօլ Կօսէն՝ Կասթօն վէ Թէրէզ իլէ վէտալաշըպ, Հավրըեա միւթէվէճճիհէն հարէքէթ իթտի։ Պու հագըգի տօսթլար, պիրիպիրինտէն այրըլմազտան էվվէլ, արալարընտա չօգ տէֆա մէքթուպլաշմագլար

ՀԻՆՏԻՍԹԱՆԸՆ ԹԱՀՐԻՐԻ ՆՈՒՖՈՒՍՈՒ

(Աթիտէքի մալիւմաթ Աւետարերտէ կէօրիւլմիւշ տիւր։)

1888 սէնէսի մարտընտա իճրա իտիլէն Հինտիսթան թահրիրի նուֆուսունտան անլաշլըրզընա կէօրէ, Հինտիսթանտա 269,477,727 նուֆուս օլուպ, 60,684,378ի հիւքիւմէթի մահէլլիէեէ այիտ տիր։ Մէզհէպլէրինէ կէօրէ այրը հիսապ իտիլտիքտէ, Հինտլիլէր 190 միլեօն, իսլամլար 81 միլեօն, ասըլ գատիմ Հինտլիլէր 6 պուչուգ միլեօն, Պուտիլէր 3 պուչուգ միլեօն, Խրիսթիանլար վէ Սիխլէր հէման իքիշէր միլեօն, ճէյնլէր պիր պուչուգ միլեօնա պալիլ իքէն, Ճէյմլէր, Եէհուտիլէր վէ սայիր միլլէթտէն օլանլար դրեասէն բէք ազ տըրլար։ Ինկիլթէրրա քիլիսէսի 360,000, տիկէր Էբիսդօքոսի վէ Իսդօչիա քիլիսէլէրի 20չէր պին, պաշգա հէր Բրոթէսթան քիլիսէլէրի 138,000, Բաբավիլէր սայքի պիր միլեօն, Սիւրեանիլէր, Էրմէնիլէր, Ռումլար 300,000 նուֆուսու հավի տիրլէր։ Թագրիպէն 106,000,000 գատար էրքէք վէ 111 միլեօն գատար գարըլար, նէ թալիմ ու թէրպիեէ կէօրմիւշլէր, վէ նէ տէ օգուեուպ եազմաղա միւգթէտիր տէյիլ տիրլէր։ 109 ֆրագլը լիսանլարը Թէքէլլիւմ իտիլմէքտէ օլտուղու թաֆսիլէն պէեան իտիլմիշ տիր։ Հինտիսթանի թապիր օլունան լիսանը 82,000,000տան զիեատէ է՝ալի վէ անտէն սոնրա Պէնկալա լիսանընը 40,000,000ա եագըն էհալի թէքէլլիւմ իտէր։ Կալկաթա, Պոմպա վէ Մատրաս չէհիրլէրինատէն սոնրա Հայտարապատ վէ տահա սոնրա Լուգնոն՝ Հինտիսթանտա էն մամուր վէ էհալիսի չօղ օլան չէհիրլէր տիր։

ԱՌԵՐԱՆԻԿ

ԻՍԼԱԹԻ ՊՕՐՍԱՄԸ

Գալաթա 22 Մարտ

Գ. ումումի	21 գար. դ. բ.	20 6
Գ. Մարտ. ապրլ	22 տուպը դ. ք.	20 8
Իւնիֆիկ գար. մայիս	գ. ք.	— —
Սէրի Ա.	Ա. Իսթէրլրաց	40 00
» Բ.	Բ.	24 30
» Գ.	Գ.	20 13
Ռումլի չըմնարֆէրի		72 50
Ագչէ ֆարֆի		6 00
Բաքար		14 00
Հէվալէսիզ		20 00

ՊԱՆԳԱ ԱԳՏԻՈՆԼԱՐԸ

Գրէտի Ինկլիզ		8 31
Սթատպի պանգասը		7 16
Սօսիէթէ ժէնէրալ		4 30
Թրամվայ		4 78
Յօսիէթէ օթթօման պանգասը		4 34

ԱՂՋԷԼԷՐԻՆ ՅԻՆԱԹԸ

Օսմ. վրասը	100 գրուշտան	[illegible]
Պէեազ Մէհիտիէ Ֆարգը		108 04
Մէթալիք		100 20
Պէշլիք		103 20
Ալթըլը		103 20
Պազըր		000 00
Գայմէ		000 0
Ինկիլիզ լիրասը		110 14
Ֆրանսիզ ալթունը		87 30
Բօլ		90 30
Գրէմից ալթունը		51 10
Գարպոն գայմսի		80 38
Իսթիգուազը ախիրի		00 00
Սապահ գ. ք.		54 08
Էօյլէն ք. գ		54 80

ՇԱՐԳ ՏԷՄԻՐ ԵՕԼԼԱՐԸ

1889 Դեկտ. 15տեն եէնի էմրէ տէկիւն

ՍԷԼԱՆԻԿ—ԻՍԿԻԴԻՊ—ՍՊԷՖՉԷ ԽԱԹԹԸ

523 Ն° ԳԱԹԱՐ

Պէհէր հաֆթանընն հէր կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ			Ս. Տ.
Վիէննա	ապհ.	Վիսուլ	8 00
Պուտապէսթ	ագշ.	»	2 40
Պէլկրատ	ագշ.	»	10 55
Նիշ	ապհ.	»	5 50
Սպէֆչէ	Սպհ.	Հարէքէթ	10 40
Պուեանոֆչէ		»	10 55
Պուգոֆչէ		»	11 23
Բրէչովա		»	11 40
Թապանոֆչէ		»	12 03
Գումանով		»	12 37
Հաճճալար		»	1 13
Իսկիւպ		Վիսուլ Հարէքէթ	1 49
Զէլէնիքօ		»	2 01
Բէօբրիլիւ		Վիսուլ Հարէքէթ	2 37
Վէնից-Կրատսքօ		»	3 20
Գիովլօրադ		»	4 20
Տէմիրգաբու		Վիսուլ Հարէքէթ	5 03
Սթրումիցա		»	5 57
Միրիվէչ		»	6 26
Կէվկէլի		»	6 55
Կումանճէ		»	7 19
Դարասուլու		»	7 51
Ամաթօվա		»	8 01
Թօքսին		»	8 24
Սէլանիկ	Ագշ.	Վիսուլ	9 01
			9 35

Ն° 522 ԳԱԹԱՐ

Պէհէր հաֆթանընն հէր կիւնլէրի հարէքէթ իտէր։

ՍԹԱՍԻՕՆԼԱՐ			Ս. Տ.
Սէլանիկ	Ապհ.	Հարէքէթ	6 00
Թօքսին		»	6 33
Ամաթօվա		»	7 10
Գարասուլու		»	7 31
Կումանճէ		»	7 41
Կէվկէլի		»	8 17
Միրովչէ		»	8 51
Սթրումիցա		»	9 00
Տէմիրգաբու		Վիսուլ Հարէքէթ	9 32
Գրիվոլագ		»	9 42
Վէնից-Կրատսքօ		»	10 27
Բէօբրիլիւ		Վիսուլ Հարէքէթ	11 06
Զէլէնիքօ		»	11 53
Իսքիւպ		Վիսուլ Հարէքէթ	12 03
Հաճճալար		»	12 51
Գումանովա		»	1 27
Թապանոֆչէ		»	1 49
Բրէչովա		»	2 29
Պուգոֆչէ		»	3 22
Պուեանոֆչէ		»	3 53
Սպէֆչէ		Վիսուլ Ագշամ	4 21
			5 15
			9 20
Նիշ	ագշ.	Վիսուլ	4 4
Պէլկրատ	ապհ.	»	1 08
Պուտապէսթ	ագշ.	»	7 45
Վիէննա	ապհ.	»	

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋՆՈՐԴ

ՀԱՑ ԸՆԹԵՐՑԱՆՈՒԹԵԱՆ

կամ

ՆՈՐ ՔԵՐԱԿԱՆ

Պատկերազարդ

Բարե յիշատակ բանաստեղծ Ցօղթ. Ներսէս Մեզպուրեանի հեղինակած սոյն ընտիր Քերական-Հեգարան-Ընթերցարանն, որ իւր պարունակած բարոյական գեղեցիկ խրատներով յոյժ օգտակար հանդիսացած է Հայ մանկան, 14 անգամ տպագրուելէ վերջ սպառած ըլլալով՝ վերատպուած է այժմ տոկուն թղթով, հաստատ կազմով և մաքուր տպագրութեամբ, որուն հասոյթին 100ին 10ը յատկացնալ է Խասգիւղի Գայֆանան Որբանոցին։

Կը գտնուի Հայ գրավաճառաց և Պաղչէ-գաբու գրավաճառ Պօղոս և Ցակոբ աղաներու խանութները։

Ի գին 1 ղրուշ։

ՍԱՀԻՊԻ ԻՍԹԻՆԱԶ ՎԷ ՍԷՍՈՒԼՈՒ ՂԱԶԷԹԸ

Ց. ԹՕԼԱՑԵԱՆ

ԳԱՐԼՕ ԱՐԱՊԵԱՆ

ԴԱԼԷՄՔԱՐ ՎԷ ՊՕԵԱՃԸ

Պէյօղլու Թարլա-պաշը մատտէսի

Ֆուրտունտա իթթիսալի Ն. 61

Միւմալէյհ, պիր միւտէթթ Էվրօբա ֆաբրիգալարընտա չալըշարագ, Peintre decorateur եանի գալէմքեար վէ պոյաճը տիբլօմասընա քէսպի իսթիհգագ իթմիշ օլուպ, եարբաղը իշլէր՝ սահիպլի-բինի խօշնուտ գրմըշ, վէ պու սահէյտէ բաղտէթի ումումիեէի գազանմըշ տըր։ Մէկքիւր տիւքեանտա խէ, էնվայի վէ խալիս պոյալար վէ գալէմքեար ալէթլէրի, վէ էպնիեէ իշին իգթիզա իտէն խուրտէվաթիեէ պուլուսնուր։ Գալէմքեաը, պոյաճը վէ սըվաճը կիպի ուսթալարը տախի, եարբլարագ իշլէրտէն տօլաեը միւշթէրիլէրի խօշնուտ իթմէք մէսուլիեէթինի տէրիւհտէ իլէ, թէտարիքէ հազըր պուլունտուղունու, միւմալէյհ Արապեան Գարլօ՝ իլան իթտիկինտէն, զիքր օլունան խուսուսաթա միւհթաճ օլանլարը քէնտիսինէ միւրաճաաթլարընտա, հէր վէճհլէ մէմնուն օլաճագլարը գավիէն մէմուլ տուր։

ԱՐՁԵՌՆ

ԲԱՌԱՐԱՆ

ԹՈՒՐՔԵՐԷՆԷ Ի ՀԱՅԵՐԷՆ

ՓՈՔԱԿՈԶՄ 10 ՂՐՈՒՇ

Տպագրութիւն Պ. Յակոբեան

Թուրքճէսէն էրմէնիճէէ օլան մէկքիւր (էրմէնի իւլհուրուք) լուղաթ քիթապը՝ քիթապէթի Օսմանիեէտէ միւսթաամէլ քեաֆֆէյի լուղաթ վէ պինլէրճէ ըսթըլլահաթը հավի օլուպ, կէրէք թալէպէ վէ կէրէք եհալիեէ գաեէթ լազըմ վէ միւֆիտ տիր։

Թաչրալարատան Պաղչէ-գաբուսընտա 56 նումէրօլու մէրքէզ բիւթիւպխանէսինատէ, Բ. Պօղաճեան ամընա (պիր ղուրուշլուգտան) 10 ղուրուշ բօսթա բուլու կէօնտէրիլիրսէ, պիր նիւսխէ իրսալ օլունուր։

400 ֆրանգ գազանաև նիշամէրօղար.

11356	134959	337168	597133	735508	826643	1053619	1236728	1323318	1543571	1804729	
7	60	9	4	10	4	20	9	9	2	30	
8	161946	70	5	740361	5	1056851	30	1329796	3	1810141	
9	7	346977	598206	2	830121	2	1259226	7	4	2	
60	9	9	8	3	3	3	7	8	5	3	
28436	50	80	9	4	4	4	8	9	1546426	4	
7	170216	349041	10	5	5	5	9	800	7	5	
8	7	2	628571	746156	855841	1161941	30	1334376	8	1823671	
9	8	3	2	7	2	2	1259706	7	30	2	
40	9	4	3	8	3	3	7	8	1575701	3	
45346	20	5	4	9	4	4	8	9	2	4	
7	188021	453046	5	60	5	1181646	9	1362511	3	5	
8	2	7	638211	750796	858361	8	1260081	2	4	1855141	
9	3	8	2	7	2	9	2	3	5	2	
50	4	9	3	8	3	1182811	3	4	1578091	3	
47321	5	470251	4	9	4	2	4	5	2	4	
3	198096	2	5	800	5	3	5	1366511	3	5	
4	7	3	646916	758702	901476	4	1281016	2	4	1858731	
5	8	4	7	3	7	5	7	3	5	2	
81176	9	5	8	4	9	1183546	8	4	1636876	3	
7	100	480311	9	5	80	7	9	5	7	4	
8	229436	2	20	771931	910501	8	1281571	1416006	8	5	
9	7	3	668741	2	2	9	2	7	9	1869431	
80	8	4	2	3	3	1185191	3	8	1646006	2	
99731	9	5	3	4	4	2	4	9	7	3	
2	279706	483076	4	5	5	3	5	10	8	4	
3	8	7	5	788426	921972	4	1295771	1479451	9	5	
4	9	8	670663	7	3	5	3	2	10	1872481	
5	10	9	4	8	5	1292461	4	3	1654501	2	
103596	293356	80	670791	9	972341	2	5	4	3	3	
7	7	494671	2	30	2	3	1295881	5	5	4	
9	8	2	3	808077	3	4	3	1487076	1681816	5	
600	9	4	4	8	4	5	4	7	7	1901771	
109171	307716	5	5	9	5	1202261	5	8	8	2	
2	7	500876	688821	80	975076	2	1296911	9	9	3	
3	8	7	2	813086	7	3	2	80	20	4	
5	9	8	3	8	8	4	3	1496481	1697976	5	
112711	20	9	4	9	9	5	4	2	7	1921012	
2	316251	80	5	90	80	1220326	5	3	8	3	
3	2	501781	717981	813177	1014291	7	1310436	4	1711226	4	
4	3	2	2	8	2	8	7	5	7	5	
5	4	3	3	9	3	9	8	1532546	8	1923381	
116236	5	4	4	80	4	30	9	7	9	2	
7	318201	5	5	818131	1024011	1228196	40	8	30	3	
8	2	505551	723492	2	2	7	1322346	9	1740106	4	
9	3	2	3	3	3	8	7	50	9	1939231	
40	4	4	4	4	4	9	8	1533596	10	2	
134976	5	5	5	5	1053616	200	9	7	1804726	3	
7	337166	597131	735506	826641	7	1236726	50	8	7	4	
8	7	2	7	2	8	7	1323317	600	8	5	